

LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA VIII. BROJ 44.
Šibenik, 31. listopada 1937.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Kraljevski blagdan

Što je bilo jednom objavljeno i naglašeno na gori Sinaju, još danas važi. A rečeno je: »Ja sam Gospodin Bog tvoj i nećeš nati drugoga Boga uz mene!«

Samo, je, dakle, jedan Vječni, amo jedan Svemogući, Sveznajući i osvudašnjil! Bili su u zabludi Ari Feničani, Egipćani, Perzijanci, Indijci, Rimljani i ostali poganski narodi, kad su u svojim hramovima palili žrtve mnogim bogovima. I kao što su svi ti živjeli i mirali u zabludi, tako se vara i ovremeni naraštaj koji riječ koada daje prvo i najčasnije mjesto jednom vječnom Stvorcu i Gospodaru.

Nije li bilo onda potrebno da onaj, koji ima najviše ugleda, jano i glasno istakne misao Božjega rvenstva u svemu ljudskom oikovanju i stvaranju? Nije li lo potrebno naglasiti da je sam dan Vrhovni Započevnik, komu pripada savršena i posvematja kraljevska vlast i dostojanvo?

To je učinio današnji Papa o XI., kad je, za čitav katolički rjet, ustanovio novi blagdan — agdan Krista Kralja.

Članovi u društvima obično sva godine biraju novi odbor. A d bor se ne sastoji od jednog odornika nego od više njih, jer, aže se, više očiju više vidi, a više ava bolje misli. To, priznajemo, ože vrijediti za ljude koji su rirtni i pogrješni u svojim sudoma, ali ne za Onoga koji je vjean u svojem bivstvovanju i neogrešiv u svojim zapovjedima. to je upravo naš Krist Kralj.

Najbogatiji i najsretniji bismo ti, kad bismo samo Njemu, sao Kristu Kralju, prepustili svu ast u ruke. Pa ako je toliko bide i toliko jada na svijetu, to je di toga što se izmičemo ispod jegovoga vladalačkog žezla i pavljamo nove vođe koji neće da ajaju ni za Njega ni za Njegov ravedni i sveti zakon.

Krist je učitelj. Prvi su Ga ko zvali njegovi apostoli. Učitelj jer je svoj narod, a preko nje sve nas, učio kako ćemo tu ži eći, kako ćemo se međusobno ubiti i kako ćemo, živjeti na ze lji i ljubeći se, čeznuti za opo transtvom, gdje nas čeka konačno nirenje i savršena sreća.

Krist je dobar pastir. Putu po svim krajevima svoje pro

Blagoslov Sv. Oca Pape Pija XI. Hrvatskom Socijalnom Tjednu

Na naslov zagrebačkog nadbiskupa dra Antuna Bauera stiglo je ovo pismo:

DRŽAVNO TAJNISTVO
NJEGOVE SVETOSTI

Vatikanski Grad
19. listopada 1937.

Preuzvišeni Gospodine!

Tjedan za kršćansku obnovu obiteljske zajednice, koji ćete naskoro održati u Zagrebu, Vrhovni Svećenik prati željama, koje su u skladu s vremenom, kada se zborovanje drži. Budući da je obitelj kao temeljna stanica, na kojoj počiva život i nada ljudskoga roda, bez dvojbe je nužno, da od nje započne onaj, koji hoće da ljudski rod i trag prizove k nauči Evandjelja, od kojega se toliko udaljio. Zacijelo nikoga nema, koji ne bi vidio, kako se žalosnim prilikama nalazi obitelj u ovim našim danima. Vjera i pobožnost, koje dolikuju katolicima, ili su posve iščezle ili uvelike oslabile. U njoj s jedne strane supruzi i roditelji, a s druge strane djeca zanemaruju i svoje pojedinačne i međusobne dužnosti, a kreposti, koje bi ondje morale sjati, ili se gaze ili se preziru.

Solidarnost sa poslanicom španjolskih biskupa

Pariški kardinal Verdier poslao je toledskom nadbiskupu Gomá y Tomasu toplo pismo, kojim izražava potpunu solidarnost sa skupnom poslanicom španjolskih biskupa, upućenom čitavom svijetu. Kardinal izražava ujedno svoju sućut sa žalosnim prilikama,

Svakidašnje osude na smrt u Sovjetskoj Rusiji

Vojnički sud u Minsku osudio je na smrt bivšega direktora veterinarskog ureda komesarijata poljoprivrede Bijele Rusije Pasmañika kao i dva pomoćnika direktora istog ureda. Optuženi su zbog toga, što su uništavali stoku u Bijeloj Rusiji šireći zarazne baktele.

Isto tako je u Ribinsku u području Moskve strijeljano 8 službenika

strane domovine i traži izgubljene ovce, da ih uzdigne na svoja rameña i ponese u sigurni ovčinjak. U tom traženju je neumoran i ustrajan ne samo do smrti nego i poslije uskrsnuća.

Krist je liječnik. I to čudotvorni liječnik koji je jednom riječju, i bez tjelesnoga doticaja, ozdravljao neozdravljive, pa, čak, i mrtve uskrisivao.

Ali On nije samo učitelj, dobar pastir i liječnik. Na Njegovoj glavi sja i kraljevska kruna. Krist je Kralj! Kralj jučer, Kralj danas, Kralj sutra! Kralj vjekova i naroda!

Blago onima koji Krista priznaju, pripravnim i radosnim sr

Stoga treba smatrati, da čine djelom, skladno s apostolskom službom, oni biskupi i pomagači Crkve, koji oko toga nastoje, da obiteljsku zajednicu nakvase kršćanskim duhom, eda se ovdje raspali žar vjere i obilno procvate sloga, ljubav, strpljivost u nevoljama i čestitost čudoređa. Ove naime kreposti ne donose samo nagradu vječnoga života, nego se odnose i na sreću obiteljske i društvene zajednice, koja u ovo doba tako jadno boluje; jer iz sveto sredenih obitelji nužno slijedi opće dobro društva, kojemu je obitelj osnovica.

Radl toga je lako razumjeti, kako je Njegovoj Svetosti drago takvo vaše zborovanje, a nadu na njegove plodove povećava i vrlo zgodna razredba tečaja i red predavanja. Da pak k naporima vašima pridode obilje plodonosne nebeske milosti, Kristov Zamjenik Tebi i svima vjernicima u vjerno bito onima, koji bilo na koji način pomažu održanje kongresa, najradosnije podjeljuje Apostolski blagoslov.

Ja pak javljajući Ti ovo rado Ti iskazujem dužno poštovanje.

Preuzvišenosti Tvojjoj odani

KARDINAL PACELLI, v. r.

u kojima teško stradava veliki španjolski katolički narod, izeli mu što prije oslobođenje iz ovih teških prilika.

Isto je tako i westminsterski nadbiskup Hinsley španjolskom primasu uputio plemenito svjedočanstvo bratske solidarnosti.

ureda za nabavu žita. — Sud u Prešovsku osudio je na smrt 4 člana kontrarevolucionarne organizacije. — U Ordžonikidževskom na Kavkazu 6 bivših činovnika komesarijata za poljoprivredu strijeljano je pod optužbom, da su pripadali terorističkoj organizaciji. — 2 inspektora komesarijata za poljoprivredu, iz Moskve upućeni u Uzbekistan, osuđeni su na smrt. — U Go-

cem, za svoga vrhovnoga Kralja. Njima je, ako ništa drugo, osigurana unutarnji, duševni mir koji se ne može kupiti ni otkupiti nikakvom cijenom. Oni će već tu na zemlji, a da se ni ne osvrćemo na drugi svijet, naći dijelak sreće i spokojsstva.

Ali Krist je Kralj i za one koji neće da Mu se pokoravaju, koji Mu uopće ne priznaju kraljevsko dostojanstvo. Jednom će Mu se svi morati pokoriti, i jednom će Ga svi morati priznati! Moraće! Milom ili silom!

Kad bi na svijetu bilo više pameti, ne bi se niti časa predomišljali da li ćemo Kristu prepustiti sve naše poteškoće i zapletaje, da

nogodjanovu u području Staljingrad više službenika je osuđeno na smrt zbog sabotaže.

Novine naglasuju, da su ove učestale osude na smrt u vezi sa početkom izborne kampanje. Izbori će se naime izvršiti 12. XII. 1937.

Socijalno zrnje

ANDRE' GIDE OPET PROGOVORIO

Dobro nam je poznato da je prošle godine napisao André Gide, prijatelj ruskih komunista, knjigu „Povratak iz Rusije“. Baš radi te knjige su ga komunisti strašno napali. Kao odgovor na te napadaje izdao je nedavno drugu knjigu „Retouches à mon Retour de l'URSS“.

U njoj najprije optužuje odgovorne vođe komunizma da, znalice i hotice, zavode ina najbesramnije načine iskorišćuju radničke mase. Zatim zaklinje francuske i ruske radnike da im se već jednom odvoje.

Doslovno piše:

Rusija se iz mjeseca u mjesec mijenja... I baš to me straši. Iz mjeseca u mjesec položaj u Rusiji postaje slabiji. Sve više se udaljuje od položaja, u kojemu smo se nadali da je ili da će biti.

Počinjate se uznemirivati, drugovi, priznajte! I pitate se, gledajući krvave moskovske procese, uvijek sve većim strahom: „Dokle ćemo morati sve to odobravati?“

Prije ili kasnije će vam se otvoriti oči. Morat ćete progledati. Tada ćete se vi poštenjaci pitati: „Kako smo mogli toliko vremena biti slijepi?“

U sredini ploda je crv. No kad sam vam rekao: „Ta je jabuka crvljiva“ — optužili ste me da ne vidim dobro ili da ne volim jabuku. Da sam se zadovoljio time te se svemu divio, ne bih bio dobio od vas prigovor da sam površan. A ipak bih ga zaslužio! Zatim kritizira prosvjetne i školske prilike te nastavlja:

Vrlo se bojim, da će položaj glede radničkih stanova postati još slabiji. Novi građevni nacrti daleko zastaju za potrebama. Gdje danas stanuju tri u jednoj sobi, domala će ih morati stanovati četiri ili pet. Osim

li ćemo Mu predati u svemoćne ruke svu vlast nad čovječanstvom i nad zemljom. Ali pameti je malo, pa se događa ono što se događa...

Bilo je i među prvim kršćanima takvih koji su ubrzo očekivali dolazak Kristov i konac svijeta. Hoćemo li i mi očekivati taj zadnji dan, nadajući se da će nas tek on riješiti svega zla i prenijeti u kraljevstvo Kristovo? — To ne bi bilo dostojno za sinove svijetla!

Krist će preko groba kraljevati i protiv volje svojih protivnika, ali dužnost je Njegovih vjernih podanika: zametnuti borbu da On već tu kraljuje u svemu i nad svima.

Ig.

toga grade najnovije zgrade za radničke stanove tako brzo, tako površno i iz tako slaboga materijala da će za kratko biti neuporabive...

U tom položaju je ovo paradokso: Radnici, kojih plaća iznosi kakvih 5 rubalja i još manje osuđeni su na skrajnu bijedu. A to zato, da mogu neki povlaštenici dobiti ogromne plaće, i zato, da se dobiju sredstva za intenzivnu propagandu koja će govoriti našim radnicima kako su sretni ruski.

Zelio bih da bi se manje govorilo o dobrom položaju ruskih radnika. Jer bi im to dozvoljavalo nekoliko bolji život.

Skrajnje je vrijeme da francuska komunistička stranka progleda. Skrajnji je čas, da se prestane varati.

Ako stranka ne spozna, onda neka barem radnici uvide da ih komunisti varaju isto onako kao što i Moskva vara same komuniste.

KOMUNIST ŽELI POSTATI SVE-CENIK

39-godišnji Sergij Vorošilov, brat maršala Vorošilova, istupio je iz vojske i želi postati svećenik. Svoju je odluku u pismu saopćio bratu. U tom pismu među ostalim piše da jedino kršćanstvo može dati čovjeku ono što komunistam samo obećaje. Komunistam baš zato, što je građen samo na materijalističkim načelima, nikada ne može ispuniti svoja obećanja. Zatim izražuje nadu da će stranka i vlada poštivati novi Staljinov ustav i da će prestati vjersko progonoštvo. Stariji Vorošilov je izjavio, da je događaj samo dokaz nesposobnosti bezbožnika i njihovavrada.

AMERIČKI NOVINAR O RUSIJI

Američki novinar Patterson ovako opisuje prilike u Rusiji:

Sovjetsku Rusiju ispunjava i slabi bojazan, da potajni prevrat jednoga dana ne dođe na javu. Strah, strah, strah... nasilje i groza. Putuje s Rusima, spava s njima: to je njihov svagdanji kruh. Rusiju je napala mora koja je davi i svaki viši činovnik se boji za svoj život.

Patterson tvrdi da je dobio utisak da su Rusi najsiromašniji i najpotlačeniji narod na svijetu. Tamnice su pune onih, koji su na bilo koji način izrazili nesuglasje s pritiskom, koji izvođe nasilni sovjetski mogući nad pukom. Tlačenje trpi ruski narod u potpunom neznanju o svemu što se događa kod kuće i po svijetu.

GOVOR VODE BEZBOŽNIKA

Voda ruskoga bezbožničkog pokreta Jaroslavskij je imao prije nekoliko sedmica govor oficirima ruske armade. Stampa nije donijela njegov govor, sigurno po naredbi odozgo. Samo vojnički list „Krasnaja Zvezda“ je donijela kratku bilješku. Opširniji sadržaj govora je donijela „Agence d'Informations de l'Orient“.

Podlistak

Točnice s putovanja

15. U Kiuzi na stanicu

Trebalo je opet sići i mijenjati vlak. I to, što mi je najneugodnije bilo, kao za inad, morao sam češće činiti. Bojeći se pak ponovne male nesreće odlučih čekati na stanici, iako mi rekoše da će vlak stići tek za sat. Stalnije je bilo da stojim tu nego da idem pregledavati grad, pa se odlučih na to i sjedoh mirno na svoju prtljagu, kao ciganin na svoju kabanicu, u želji, da mi nitko ne smeta i da ja nikome ne smetam.

Gledajući na peron i ne zapazih, kako me, ne znam otkad, znatiželjno motri jedna dana i njezin psić, koji su u tom međuvremenu zaposjeli pokrajnu klupu. Čudili su mi se, ili zbog toga, što sam stranac, ili u želji, da se ja njima čudim, što bi bilo opravdanije, jer je bilo mnogo više razloga za to.

Gospodica, a možda i gospoda — jer starost je nemoguće utvrditi u

Po njezinoj je vijesti Jaroslavskij doslovno izjavio da borba protiv vjere stupa sada u konačnu fazu. Crvena armada mora postati nositeljica bezbožne borbe ne samo u ruskim granicama, nego po čitavom svijetu. Svaki oficir ruske armade, kaže Jaroslavskij, mora biti ne samo aktivan komunist nego i aktivan bezbožnik i mora bezobzirno širiti bezbožničke ideje. Uvijek mora biti svijestan, da Rusija neće imati mira, dok u njoj budu živjeli zastupnici vjere.

Nadalje je Jaroslavskij zahtijevao da se bezbožničke čelije ustanove po svim kasarnama, vojnim školama i na svim sovjetskim ladama.

STOLICE ZA BEZBOŠTVO

Na svim sovjetskim vojnim akademijama se moraju ustanoviti stolice za bezboštvo. Taj prijedlog vojnoga komesara Vorošilova je sovjetska vlada primila i obvezala vojne akademičare da moraju posjećivati bezbožne tečajeve. Rasporu bezbožne pouke određuje propagandni dio komunistične stranke sporazumno s tajnikom političnog nadzorstva vojnog ministarstva i glavnog odbora bezbožnika.

Predavat će se slijedeći predmeti: povijest bezboštva i njezin razvoj po svijetu, osobito u Sovjetskoj Rusiji, nauk Lenjina i Staljina o uništenju vjere, rad Crkve kao neprijateljice komunizma, vjerski položaj u inozemstvu i značenje bezbožnog odgoja za revoluciju.

Glavni savjet bezbožnika je već imenovao u tu svrhu četiri „profesora“.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Neđjelja, 31. X.: *Krist Kralj*. — *Dva-deset i četvrti neačelja po Duhovima*. Svake godine u zadnji listopadsku neđelju slavi se veliki i svećani blagdan Krista Kralja. — Molimo danas, da Kristovo kraljevstvo istine i života, posvećenja i milosti, pravde i ljubavi čim prije zavlada cijelom kuglom zemaljskom.

Ponećeljak, 1. XI.: *Svi sveti*. Danas sv. Crkva slavi blagdan milijuna svoje najmilije djece — svetaca i ugodnika Božjih. Mnogo je Božjih svetaca i ugodnika, a u svaki svetac i ugodnik Božji mogao posebno slaviti. Stoga je i bio zgodno uveden današnji blagdan.

Utorak, 2. XI.: *Mrtvi dan*. Jučer nas je sv. Crkva svojom liturgijom pvela u nebo na slavu i god svoje nebeske djece, a danas tužnim brujanjem zvona vodi nas u carstvo boli i patnja — u čistište — i pozivlje nas, da se sjetimo svojih preminulih, koji još trpe u čistištu.

Srijeda, 3. XI.: *Sv. Umberto*. Nastojanjem sv. Lamberta, biskupa, ostavi svjetsku taštinu i sav se posveti Bogu. Svršivši bogoslovne nauke postao svećenik, a kasnije biskup. Umro je g. 727.

Cetvrtak, 4. XI.: *Sv. Karlo Boromejski*. Netko je o njemu rekao, da je bio najveći obojtor Italije. I nije pretjerao. Za vrijeme strašne kuge u Milanu g. 1569. velikaši i bogataši utekli su iz okuženoga grada. Znanac znanca, prijatelj najboljega prijatelja, a rođak najbližega rođaka ostavljao je i bježao. Jedino Karlo Boromejski

današnje vrijeme, kad je vitkoća poslije vjenčanja važnija od djece — toliko se izobličila s tom vitkom linijom i tankočom u struku, da bi zoolozi imali posla, dok bi joj našli mjesta u carstvu životinja. Valjda bi je napokon stavili kao uzorak za prelaz u insekte. I s njezinim nohtima bi imali posla. Nešto rtašto-crveno, da ti se, Bože mi prosti, koža ježi misleći, kako je Bog kaznio to stvorenje davši mu pandže mjesto prstiju. Da joj je pak svu pomadu s lica ostrgati, više bi je bilo nego kad seljaci ostržu zagoretinu s lonca, iza kako pojedu siromašnu puru. Što da vam rekнем, pravo pravcato dijete mode.

A njezin dražesni psić pitomo i uljudno bulji u me kao i njegova gospodarica. O, danas treba biti vrlo oprezan, kad se govori o pasjem rodu, jer su njihove odgojiteljice posale vrlo osjetljive, kad je riječ o njima. Kako je pasmine, ne usudujem se reći, jer sam došao do spoznaje, da su njihova rodoslovlja vrlo duga i zapletena, tako da ih ne pamte ni oni sami, već samo njihovih gospodari.

Govorio sam nedavno sa nekim Parižaninom milijunašem, koji mi reče, da je dao debele pare za svoje

ostade u Milanu, eda bude otac i tješitelj bijednih okuženika. Da prehrani i okrijeplj okuženike, prodao je sve svoje pokućstvo, pa i svoj vlastiti krevet. Umro je 4. XI. 1584.

Petak, 5. XI.: *Sv. Zaharija i sv. Elizabeta*, roditelji sv. Ivana Krstitelja.

Subota, 6. XI.: *Sv. Leonard*. Najprije je bio doglavlak franačkoga kralja Klodviga. Primivši sv. krst zajedno s Klodvigom povuče se u pustinju, gdje je i umro g. 559.

Blagdan Krista Kralja

Citanje poslanice blaženoga Pavla Apostola Kološanima (1, 12-20). — Braćo! Zahvaljujmo Bogu Ocu, koji nas je učinio oostojnima da budemo subaštini sveti u svijetlu. On nas je izbavio od vlasti tmine i premjestio u kraljevstvo ljubavnoga Sina svojega, u kojemu po Njegovoj krvi imamo otkupljenje, oprostjenje grijeha. On je slika Boga nevidljivoga, prvorođeni prije svakoga stvorenja, jer u Njemu je sve stvoreno što je na nebu i na zemlji, što se vidi i ne vidi: bila prijestolja ili gospodstva ili poglavarstva ili vlasti, sve je po Njemu i za Njega stvoreno. I On je prije svega i sve po Njemu postoji. I On je glava tijela Crkve, On je prvenac, prvorođeni od mrtvih, da bude On u svemu prvi, jer je htio da u Njemu stanuje sva punina; i da s Njegovom krvlju na križu učini mir i tako da po Njemu sa sobom pomiri sve što je na zemlji i što je na nebu, u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

† *Slijedi sv. Evanđelje po Ivanu (18, 33-37)*. — U ono vrijeme reče Pilat Isusu: Ti li si kralj židovski? Odgovori Isus: Govoriš li to sam od sebe, ili su ti drugi kazali o meni? Odgovori Pilat: Zar sam ja Židov? Narod tvoj i veliki svećenici predadoše te meni, što si učinio? Odgovori Isus: Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi bilo kraljevstvo moje od ovoga svijeta, onda bi se sluge moje borile, da ne budem predan Židovima, ali kraljevstvo moje nije odavde. Onda Mu reče Pilat: Dakle ti si Kralj? Isus odgovori: Ti govoriš, ja jesam Kralj. Ja sam se zato rođio i zato sam došao na svijet da svjedočim istinu; svaki koji je od istine, sluša glas moj.

Vječno Kraljevstvo

Pred konac crkvene godine slavi se značajni i važni blagdan Krista Kralja. Novi je to blagdan po svojoj službenoj ustanovi, ali ne po svojoj zamisli i svojem sadržaju. Još prije nego je, pred dvanaest godina, Pio XI ustanovio ovaj blagdan, crkvena liturgija je pjevala hvale i klanjala se Kristu Kralju.

Uz slike Dobroga Pastira posvuda se mogla vidjeti u katakombama i slika Krista Kralja. I Krista niko od ljudi nije proglasio kraljem! On je sam sebe prvi proglasio, kad je na upit Poncija Pilata: „Dakle ti si kralj?“ — odgovorio: „Ti govoriš, ja jesam kralj!“

Krist je, dakle, bio uvijek kralj; a ovaj novi Njegov blagdan htio je samo ponovno naglasiti potrebu i nuždu Kristovoga kraljevanja na zemlji. Upravo kako Crkva pjeva na večernji današnjega blagdana:

„Svijet opaki dovikuje:

— Mi nećemo da vlada Krist! —

A mi Ti evo kličemo:

— Ti višnji Kralj si sviju nas!“

pseto, he čujte, ali da vuče lozu iz neke plemenite švedske pasmine, koja je kasnije preselila u Belgiju. Tu pak u spoju sa nekom drugom plemenitom pasminom dala je novu vrstu, čiji je član ovo uzorito pseto, koje kad bi imalo pameti, bilo bi najsretnije pasje stvorenje, jer se šeće svijetom u raslošnom automobilu sa svojim gospodarom.

Reče mi imena onih pasmina, a-line upamtih ih, jer mi nešto čudno sinu mozgom, da bi naime i psi jednoga dana mogli stupiti u komunističku revoluciju, jer eto ni kod njih nema jednakosti. Dok se jedni potučaju gladni po ulicama, dotle drugi, došavši u milost ljudi, postadoše prava pravcata djeca mode današnjih pasjiljubivih, a porodmrzivih gospoda. Takav vam je onaj onoga milijunaša i njegove gospode, koji, jer neće da imaju djece, vode po svijetu psa. Takav je i onaj one milostive u zagorskom vlaku, o kome je nedavno pisao jedan naš dnevnik. Takav je napokon i ovaj na stanici, koji je skupa sa svojom „mamicom“ prouzročio, da sam se, prije vremena, morao ukloniti sa svoga mjesta.

F. Denys

Crkva, stara učiteljica sa tisuć ljetnim iskustvom, zna da kršćansko otajstvo najlakše prodiru u ljudske duše i u život pomoću liturgije, s proslavom blagih liturgijskih dana. Kašto su se otajstva utjelovljenja i otkupljenja brzo i lako upoznala pomoću blagdana Božića i Uskrsa, tako će narodi najlakše priznati Krist Kraljem slaveći blagdan Njegovog kraljevstva.

Krist je glava i kralj čitave Crkve. A Crkva je tu na zemlji, u čistištu i u nebu. Na zemlji je vojujuća, u čistištu trpeća, a u nebu slavodobitna. I baš kroz ova tri dana, jedan za drugim, sjecamo se svitriju Crkava, i Krista priznajemo Kraljem vojujuće, trpeće i slavodobitne Crkve.

Mi pripadamo najmanjoj, vojujućoj Crkvi. I dok Mu trpeća i slavodobitna Crkva bez prigovora priznaju kraljevsko dostojanstvo i vlast dotle se u vojujućoj Crkvi vodi ba za to priznanje. A slatko se za Njega boriti, jer smo uvjereni — kalpjeva pjesma iza poslanice — „da vlast Njegova vječna, koja Mu se neće oduzeti, i kraljevstvo se Njegovo neće srušiti.“

Neka živi i neka vlada Krist Kralju!

Litu

Po svijetu

LIKVIDACIJA ASTURIJSKOGA RISTIJA. Nacionalisti su nastavili svoje pobonosno napredovanje te su nakon Villavicioze 21. t. m. konačno osvojili Gijon, gdje ih je stanovništvo s odušlženjem pozdravilo kao osloboditelje od narhištikoga pakla. Osvojili su zatim i viles, zadnje primorsko mjesto na sjerku, koje je još bilo u rukama crvenih, oslobodile od opsade crvenih Oviedo i slije 15 mjeseci duge i teške opsade. Ta je sada sva sjeverna i zapadna Španjola u rukama nacionalista osim par gorsgnijezda u Asturiji, gdje se još drže rakanne crvene čete. Franco sada može usređiti sve svoje sile na istok. Nacionalisti ovijem povodom zaplijenili ogromne količine ratnoga materijala, a od početka oteve u Asturiji zarobili su oko 134 hiljad crvenih vojnika, koji im se dnevno imi predavaju.

OSTAVKA BELGIJSKE VLADE. Belgijski ministarski predsjednik Van Zeeland povukao se i dao ostavku sa svih članovima svoje vlade. Postao je žrtva tzv. zvanoga Barmat-škandala. Reksisti su nai i njega optužili, da je kao bivši podguver Narodne Banke suodgovoran za milijune pronevjere, koje je izvršio židovski ban

PEKO

Veliki izbor jesenskih cipela
za dame, gospodu i djecu.

ŠIBENIK
Kralja Tomislava

Nova, mlada i Božja Hrvatska

(Govor dra Ivana Protulipca na Križarsdan u Zagrebu 3. X. u Zagrebač. zbor)

Poštovane gospode i gospodo! Sestre braćo! Mi otvaramo Merzovu godinu! Godinu, u kojoj će mlado hrvatsko pokoljenje koje se u desecima tisuća okuplja u ova našoj Križarskoj organizaciji, ući u se ispitati svoje dosadanje uspjehe i stvar planove za nove napore, novi život i novo osvajanja. Da, mi hoćemo da sada, na pigu Merzove godine, načinnimo krutu, stvarno bilancu našeg prodiranja u stanice i vatskog narodnog života, bilancu našeg hovnoga, kulturnog i socijalnog napredovanja i onda da novim snagama, osvježenim i pobjedivim idejama našega Merza, podmo dalje, sve dalje, do konačnog ostvarenja našega cilja: Mlade, nove i Božje Hrvatske!

Braćo i sestre! Križari i Križarice! Vama su u prvom redu usmjerene moje ječi. Vama, koji ste ono Križarstvo, koje je ujedinjeno u duhu i radu, snazi i odlučnosti, danas ispituje puteve svojega rada, pr duhom našega Merza, koji lebdí nad ov našim Zborom! Vama, našim dragim i borcima, koji razasuti po selima i grad

Moćno oružje protiv neprijatelja Vječnoga

Enciklika o sv. Krunici

(Svršetak)

Vama dakle, Časna Braćo, neka bude na srcu, da se tako plodonosan način moljenja iz dana u dan sve više i više raširi, da kod svih bude u najvišoj cijeni i da poveća pobožnost svijetu. Neka se po vama ionima, koji vam pomažu u pastvi povjerenoga stada, još bolje i jasnije prikažu i rastumače njezine pohvale i koristi Kristovim vjernicima bilo koga staleža. Odatle neka mladenačka dob crpi snagu, kojom će sve jače porive opačine obozdati i čistoću duše čuvati sigurnu i neporočnu. Tu neka i stari u svojim tjeskobama i stiskama potraže počinak, utjehu i mir. Onima pak, koji se posvetišu Katoličkoj Akciji, neka daje pobude, koje će ih navesti, da preuzeto djelo apostolata revnije i marljivije vrše. A bjeđnicima svake vrsti — poimence onima, koji se nalaze u zadnjoj smrtnoj borbi — neka pruži olakšanje i poveća nadu vječnoga blaženstva.

Na osobiti pak način neka majke i oci obitelji, i u ovoj stvari, dadu primjer svome pmlatku; pogotovo kad se, pod konac dana, svi kući vraćaju s radom i posla, tada neka djeca naprave krug pred presvetom slikom nebeske Majke te neka jednim glasom, jednom vjermom i jednim osjećajem mole svetu Krunicu, a roditelji neka je predmole. Ovo je naime prekrasan i spasonosan običaj, po kojemu će bez sumnje ubiteljska zajednica uživati vedar mir i isprositi višnje darove. Radi toga, kad Nam se tako često događa, da primimo posjet novovjenčanih i da im upravimo svoju očinsku riječ, darivamo im Marijinu Krunicu i nju im nadasve preporučujemo te ih također ponovno i ponovno opominjemo — upozorujući ih i na Naš primjer — da niti jedan jedini dan ne odustanu od ove molitve, makar kakve i kolike ih brige mučile i poslovi čekali.

Radi ovih razloga, Časna Braćo, smatrali smo zgodnim, da vas i preko vas sve vaše usrdno potaknemo na ovu pobožnu vježbu i ne sumnjamo, da ćete se, kao što to obično činite,

Neka se zna!

Poslije povlačenja konkordata

Beogradsko „Vreme“ od 10. t. mj., koje zastupa smjernice JRZ, pripoćuje ovo tumačenje o odluci predsjednika vlade, da ne iznese pred senat konkordat:

„Izjava pretsjednika Vlade g. dr. Stojadinovića o tome, da predlog Zakona o Konkordatu neće biti iznijet pred Senat radi ratifikacije, donijeće jedno novo i veliko olakšanje u našem javnom životu.

Čuana je bila sudbina tog zakonskog predloga! Oni, koji su ga sklapali — pregovarali, na njemu radili, parafirali — bili su prvi, koji su ga se odrekli. G. Jevtić, jedan od glavnih tvorca Konkordata, glasaio je u Narodnoj skupštini protiv svog sopstvenog djela. A sa njim još i mnogi drugi, razumije se, bivši ministri...

koljenje, koje će stati na idejne temelje, koji su bili osnovica našeg narodnog života u dugim vjekovima. Pokoljenje, koje će otkriti i srknuti iz izvora života, onih istih, koji su davali snagu, životni cilj i nepobjedljivost u čuvanju duše, tijela, života i zemlje svima onima, koji su nama ovu grudu zemlje ostavili.

Bilo je potrebno da se ovdje počne. Jer Hrvatskoj je sadašnjosti prijeteća velika pogibao, da prestane biti onom starom, nepobjedljivom Hrvatskom. Jer je Hrvatskoj sadašnjosti prijeteće ozbiljno, da izgubi dušu, bez koje nema ni života, ni budućnosti, ni hrvatstva. U Hrvatsku su pred par desetljeća počele prodirati ideje, da valja napustiti tradicije, ostaviti svaki nacionalni oslon na vjeru katoličku i njezine zakone. Da valja razavojiti vjeru od našega hrvatskog života i osjećanja i poći za duhom graditelja modernog Babilona sa evropskog zapada. I došlo je već bilo tada vrijeme, da se, po komandni židovske plaćene štampe, po ciklatu loža i po gluposti mnogih naših umišljenih intelektualaca ismjechivalo sve, što je katoličko, a samo onaj je bio napredan i pametan, koji je kibicirao sa bezboštvo, a u praksi živio, kao da nema zakona morala i poštenja. Tim su posebno rastvorili našu omladinu, koja je pala u mekuštvo, bez ideja i ideala, i počeli smo dobivati tip bon-

nik morao izvesti potrebno naravoućenije. Za njega je to bilo u toliko lakše, što ovaj Konkordat i nije bilo njegovo lično djelo.

Poslije smrti Velikog Kralja Mućenika na njegovom stolu ostao je bio i predlog Konkordata, kao jedan Njegov amanet. I kao što savjestan pismonoša prenosi pismo iz poštanskog sandučeta do ekspedicije, tako je i g. dr. Stojadinović odnio pismo sa Kraljevog stola pred narodno predstavništvo. Doček nije bio sjajan. Pred tim faktom dužnost Pretsjednika vlade je bila da pismo vrati na mjesto, sa koga je bio i uzeo. Ali, jedno je nesumnjivo: Jugoslavija mora imati Konkordat zbog svojih 5 i po miliona katolika.”

Beografski „Balkan“, koji također zastupa smjernice JRZ, pripoćuje pak ovo tumačenje:

„Konkordat je netko morao iznijeti pred skupštinu, da Vatikan ne bi rekao: narod ga hoće, ali ga vi ne ćete da iznesete. Ono što je vlada dra Stojadinovića naslijedila, potpisano od Jevtićevе vlade, nije se moglo ništa mijenjati, pa je zato konkordat iznešen pred skupštinu. A Vatikan je sada uvjeren, da ga narod ne će. Kako je konkordat do nedavno ležao u ladicu predsjednika vlade, može još i sada ležati, ne ćemo ništa štetovati.”

Odlukom dra Stojadinovića, da konkordat ne iznese pred Senat, počela se mijenjati situacija u odnosu pravoslavne hijerarhije prema vladi dra Stojadinovića. O tome donosimo zanimiv komentar zagrebačkog „Obzora“ od 16. t. mj.:

Iz komentara, koji je objavilo beogradsko „Vreme“ o ovoj odluci predsjednika vlade, proizlazi da je dr Stojadinović konstatiravši da je konkordat našao na veliku oporbu u pravoslavnom pućanstvu, a jedno kod Slovenaca od katolika u Jugoslaviji na potporu, jer se dr Maček držao potpuno rezervirano, odlučio povući ovaj međunarodni ugovor. No dodaje se, da Jugoslavija mora imati konkordat zbog pet i po milijuna katolika, koji u njoj žive.

Dr Stojadinović dakle smatra, da konkordat treba ipak donijeti, ali da nema razloga, da bude forsiran u sadašnjem tekstu. Svakako je pravoslavna hijerarhija dobila još jedan dokaz spremnosti vlade dra Stojadinovića, da vodi računa o njenim zahtjevima i željama. Može se dakle očekivati, da će srpsko-pravoslavni jerarsi honorirati ovo stanovište vlade dra Stojadinovića, to prije, što je ona i do sada u toliko pogleda izašla najspremnije u susret zahtjevima srpsko-pravoslavne hijerarhije. Uz to su članovi vlade dra Stojadinovića toliko puta naglasili, da im je najtoplija želja da i u buduće tijesno suraduju država i pravoslavna crkva, kao što su i u prošlosti.

Ovu su želju vlade u svakoj zgodnoj prilici iznijeli i organi JRZ. Jućerašnji pak posjet novog ministra pravde Simonovića metropolitu Dositaju potvrđuje, da je nastupio novi momenat u odnosima između predstavništva vlasti i srpsko-pravoslavne crkve. Svakako je sada, mislimo, otvoren put, da se pristupi skorom sazivu arhijerejskog sabora i izabere novi srpskopravoslavni patrijarh.”

U vezi s ovim izmirenjem vlade i pravoslavne hijerarhije donosi novosadski „Dan“, koji je u pitanju konkordata zastupao stajalište pravoslavne hijerarhije, ovo:

Život na stare puteve, mi smo Križari bili uvijek i do zadnjega u prvim redovima. Mi smo otvoreno postavili prvo načelo, na kojem mora počivati svaka ideologija i svaki program naše narodne obnove: Da nema i ne može biti diobe našeg hrvatstva od našeg katolicizma! Za Boga i Hrvatsku! Ali ne po riječima, u frazi, koja se rasplinjuje, nego u životu! Za Boga i Hrvatsku bez kompromisa, jer se sa Bogom i Hrvatskom ne pravi trgovina. Tu nema ugibanja, nema sredine, tu mora biti potpunost u riječi i djelu.

Da, u riječi i u djelu: za Boga i Domovinu. A to znači, da valja s jedne strane proćistiti zamagljene horizonte, otjerati laž, zauvijek uništiti beskarakterno služenje Bogu i vragu. Ali to s druge strane znači i veliki posao, veliku duhovnu revoluciju, iz koje imaju izaći ljudi nove i mlade, Božje Hrvatske.

I Vi ste, Križari naši, bez obzira na pogibli, bez kalkulacije, koliko će to donijeti, ušli u ovu veliku borbu.

Mi smo se obratili u prvom redu omladini. Onima, koji nijesu okaljani grijesima ni proti Bogu ni proti Domovini! Njima smo se obratili i rekli smo im bratski novu istotako veliku istinu:

Nema fatuma u životu naroda! Narod! Narod! Božjoj volji stvaraju sami svoju sadaš-

lij Barmat. Belgijska Narodna Banka je me tomu Židovu davala visoke kredite osnovu krivotvorenih novćanih papira, jer je znao sjajno varati. Van Zeland je ga sada dao ostavku kao ministarski predćnik, da mu bude lakše na sudu braniti je dobro ime. Ne zna se, tko će mu i nasljednikom.

NOVU TURSKU VLADU, nakon ostavbivšega predsjednika Izmet Inenia, stavio je Dželal Bajar, bivši ministar vrede. U novoj vladi svi dosadnji ministri zadržali su svoje položaje osim ministar. zdravlja Refika Hajdama, koga je la zamijenio Kuludži.

AMERIKA PRIPREMA VOJNI PROĆUN od jedne milijarde dolara (o-50 milijardi dinara).

JOS 45 STRIJELJANJA U RUSIJI. jnićki sud u Irkutsku osudio je na smrt osoba radi špijunaže u korist Japana. i su oćmah strijeljani.

MEDUNARODNU IZLOZBU U RI-U sprema Italija za godinu 1941. Gradu mu odobren je kredit od 400 milijuna a. Najveći dio te svote bit će upotrebljen pripreme ove međunarodne izložbe.

rana duše

NOVE JERONIMSKE KNJIGE

Godine 1938. jest sedamdeseto godišće stanka Hrvatskoga Književnog Društva sv. ronima u Zagrebu, kojemu je svrha, da laje dobre knjige i pućke spise, te da uz što jeftiniju cijenu širi u hrvatski rod. U pozivu na proslavu toga jubileja it želja, neka bi se sjećanje na sedamdeć godina društvenoga života i rada ispućo stvarnom sadržinom, t. j. u znaku što ćega prosvjetnog djelovanja i širenja doće knjige. Radi toga jubileja jeronimske knjige za godinu 1938. izdane ranije, se već i raspaćavaju. Izdanja su podićena u skupine po tri knjige za 10 dinara, pet knjiga za 20 dinara, devet knjiga za 40 dinara. To su ćlanske cijene, ali svako može lako postati ćlanom, jer je upićina i ćlanarina jedamput za uvijek samo 10 dinara.

Novе jeronimske knjige za godinu 1938. ćom su ove:

1. Kalendar „Danica“ za god. 1938.;
2. *Marijan i Emīna* pripovijesti od Fr. Ćuturija;
3. *Svjedoćanstva o Rusiji* od I. Bogćana;
4. *Komunizam* od fra o. B. Perovića;
5. *S onu stranu Kapele* pripovijesti od dra F. Lasmana;
6. *Dvije golubice* pripovijesti od N. ćubotića;
7. *Drućveni život na selu* od sveuć. prof. dra M. Ivšića;
8. *Ban Jelaćić* od Stj. Gorupića;
9. *Budi poboćan* od o. I. Raćića.

Najzgodnije je, da svatko sebi nabavć jeronimske knjige kod mjesnoga povćjenika (v. g. župnika), jer je time uštednja a poštarini (od 1 dinar po knjizi). A ako to ne može, neka se obrati izravno a upravu Drućtva sv. Jeronima — Zagreb, ćrg Kralja Tomislava 21. U Šibeniku ć povćereništvo u Trafici „Karitas“ ć kraj knjićare g. Grge Raćića). Svi ćlanovi, koji žele nabaviti ovogodišnje knjige, neka se oćmah prijave i izjave, koliko će knjiga uzeti, da povćereništvo zna koliko ć treba narućiti.

ima naše Hrvatske, dajete i srce i dušu, ćladost i svega sebe za velike ciljeve Vaćega Krićarstva! Došli ste nam, da ćujete, ćo i kako smo gradili i radili, i da odććite, kako ćemo dalje orati po širokim ćivjama suncem obasjane naše domovine. I ćama, borci naši, drugovi naši u veselju ćalositi, teškoćom radu i vedrom ćdormu, ćepokolebljivim ćunacima, koji mole i raće i onda, kada nam sunce sije i kada ćunje sijevaju, Vama svima mogu neći bez ćraha, da ću se ogriješiti o istinu: Mi ćmo svoju dućnost ispunili prema Bogu, ćebi i Domovini! Prolazi sedma godićna ćo postoji Krićarstvo u današnjem obliku, ć u godini 1938. navršit će se i 15 godina od ćasa, kako se počelo sa ćorganiziranjem ćladine pod ćarolom: Zrtve, Euharistiće Apostolata! Bile su to godine teškoća ćspona, hekalomba ćrtava, ali Krićarstvo moće danas ćasna lica, otvorena ćela ćstupiti ćred sud ćrijatelja i ćeprijatelja, te poćazati, da je ostalo uvijek ćisto, idealno, ćvijek vćjerno svojoj zavćjetoj misli. Hćjeli ćmo, da u ovu našu hrvatsku zemlju, ispaćenu ne samo tragikom sudbine, nego i nećsrećtu zbog mnogih nevolja, koje smo sami ćskrivili, donesećmo novo ćokoljenje, koje će nastaviti zidati tamo, gdje su zidali naši ćomislavci i Krićsimir, poznati i nepoznati ćeroj ćuha i snage slavne prošlosti naše. Po-

rado odazvati ovoj Našoj preporuci te ćim pobrati obilate plodove. No još nećto je, što nas vodi, ovaj ćas, dok pišemo ovo enciklićko pismo; želimo naime, da svi sinovi, ćolikogod ih u ćristu imamo, skupa s Nama, iskazuju besmrćnu zahvalnost uzvićenoj Boćzjoj Roditeljki, što nam se opet srećno povćratilo bolje zdravlje. Ovo dobroćinstvo, kao što smo to već, ćdanom ćzgodom, pisali (sr. Rućno pismo Uzorićtom G. Kard. Pacelli, *Osservatore Romano*, 5. rujna 1937, br. 207) pripisujemo zagovoru djevice iz Lisieuxa, Terezije naime od Maloga Isusa. No znamo također i to, da nam dobri i veliki Bog sve daje kroz ruke Bogoroćićine.

Na koncu, budući da je u najnovije doba javno u tisku izašao ćlanak, kojim se Blaćenoj Djevicu, bezoćnom drskoćću, nanosi najteća nepravda, ne moćemo propustiti, da se ovom ćzgodom ne poslućimo te skupa s biskupima i pukom onoga naroda, koji ćasti Mariju kao „Kraljicu poljskoćga ćlaćjevstva“, istoj uzvićenoj Kraljici, ćkoder u ime Našeg poboćnosti, dadećmo dućnu zadovoljćstinu, a i svemu katolićkom svijetu, s osudom i ćogorććenjem objavimo ovaj svetogrdni ćin, koji je nekaćnjeno izvršćen kod naroda, koji je odgoćen u gradanskoj pristojćnosti. (Napominjemo, da se ovo odnosi na sramotno pisanje jednoga njemaćkog lista o Majci Boćzjoj Ćenstohovskoj, u kome se sa nehumanoga rasistićkog ćtanovića, govori o tome, što je lik Majke Boćzje Ćenstohovske skoro ćrne boje. — *Op. ur.*)

Međutim i vama, Ćasna Braćo, i ćtadu, povćjerenom svakom pojedinom od vas, najljubećnije u Gospodu podćjeljućemo Apostolski Blagoslov kao ćznak boćzanskih milosti i svjedodoćanstvo Našeg oćinske blaćgoklonosti.

Dano u Gradu Gandolfu, blizu Rima, ćana 29. mjeseca rujna, na blaćgdan Posvetila sv. Mihovi ć Arhandela, ćodine 1937., pontifikata Našega šesćnaeste.

PIO PP. XI.

Pravoslavna crkva, ćiji je Prvosvećenik poljubio i blagoslovio g. Auera, kada je pošao da potpiše Konkordat, ustala je takode protiv tog zakonskog predloga.

Vođa većine katolika u zemlji g. dr. Maček, za koga se moglo oćčekivati da će ustati u odbranu vjerske ravnopravnosti, kao preћhodnice njegove politićke ravnopravnosti, za koju se on toliko zalaže — držao se potpuno rezervisano, ne pokazujući ni malo interesovanja za ćijelo to pitanje.

Izuev korekćnog i lojalnog drćzanja braće Slovenaca, u pitanju Konkordata oćstao je sam usamljen, kao kakav vitez bez straha i mane jedino g. dr. Stojadinović. On je junakći izdržao borbu, dobio je većinu u Skupćtini, ali je kao ćudar drćžav-

vivana, kojima je jedini cilj želudac i seksus. I već su se ćerile proćdržljive ralje žićovsko-slobodnozidarske internacionalne, ćoja je bila uvjerenana, da je dobila, kao zalogać, ćio narod, nekadanje predćzide kriććanstva. Jer oni grade i mogu graditi svoju moć i vlast samo na narodima, ćojima su oteli oćušu, ćacili ih u mekuštvo bez volje i ćilja, ućinili robom razvrata, ućivanja i novca. Ti i takovi narodi su roblje, koje vćjerno slući, voćeno plaććenom ćštamptom i prinudeno otrovanim javnim mnićjenjem, dobro ćorganiziranim ćartelima inteligencije i nosilaca kapitala u loćama bilo koje vrsti. I nema strašnije sudbine, nego što je sudbina narodć, koji izgube svoju duću i postanu roblje ovih internacionalnih sila. Oni više nemaju spasa. Oni se trzaju u narkoći, ćook im ne doće smrt, strašna smrt, nad ćojom pjevaju himnu pobjede isćereni antićkristi.

Hrvatski se je narod trćgnuo za vćremenam. Trćgnuo se je i nije dao svoju duću. Iza ćgodina depresije doćle su godine, kada su i odmetni sinovi ove naše domovine počeli uvidati, da nema hrvatstva bez katolicizma, iz kojega smo dobili duću i ćkulturu i sve ono najljepše, što nas oznaćuje kao ljude — Hrvate. A u redovima onih, koji su sudćjelovali u stvaranju velikog ćuhovnog preokreta u hrvatskom narodnom

„U posljednje vrijeme mnogo se govori u političkim krugovima u Beogradu da je nastupilo smirenje duhova, koji su bili uznemireni povodom donošenja konkordata. Međutim, poslije izjave predsjednika vlade g. dra Stojadinovića, da se konkordat neće iznositi pred senat smatra se da nastupa pomirenje između svećenstva pravoslavne crkve i narodnih poslanika JRZ. Sveti Sinod, kako se očekuje, već u toku ovih dana vratit će počasna prava onima, koji su glasali za donošenje konkordata.“

Splitska „Država“ od 21. t. mj., glasilo JRZ za Dalmaciju, donosi članak pod naslovom „Odbacivanje konkordata — jedna mudra odluka“. U istom broju na prvoj strani veselo javlja: „Pitanje Konkordata prelazi sasvim u pozadinu, pa je time uklonjena i ta mučna okolnost, koja je u nutarnjoj političkom situacijom bila zatalasala“.

Na godišnjoj skupštini cjelokupnog svećenstva eparhije crnogorsko-primorske govorio je i crnogorsko-primorski metropolit g. Gavriilo Dožić. Među ostalim on je kazao, da „se poslije bune i oluje ukazuje vedri horizont i da će ubedenje Srpske pravoslavne crkve doći do svog ostvarenja“. Misliti na Konkordat dalje je rekao: „Naši narodni faktori uvidjeli su pravi put i oni će njime, a mi s njima poći“.

Na zadnjoj sjednici stare sesije Senata predsjednik dr Mažuranić izjavio je: „Što se tiče predloga o konkordatu, on bi trebao biti dostavljen posebnom odboru senata. Međutim je vlada izjavila, da odstupa od inicijative o ovom zakonskom predlogu, pa zato senat nema mogućnosti niti može biti govora, da se konkordat prenese u novi saziv senata... Rekao sam, da je vlada povukla inicijativu u pogledu konkordata te da je prema tome taj predlog pao...“ Na pitanje senatora Popovića, komu je predsjednik vlade dao izjavu, da povlači konkordat, dr Mažuranić odgovorio je, da je dao njemu i da ona ulazi u zapisnik.

Zagrebački mitropolit Dositije, koji vrši dužnost patrijarha, posjetio je 24. t. mj. ministra pravde g. Simonovića. Ovom prilikom vratio mu je posjet, što mu ga je ministar Simonović učinio povodom primanja svoje dužnosti. Dositije se zadržao dulje vremena u razgovoru sa g. Simonovićem.

Po državi

BISKUPSKÉ KONFERENCIJE održane su ovih dana u Zagrebu. Prisustvovali su im svi naši nadbiskupi i biskupi. Kako je preuzv. dr Bauer bolešću bio zapriječen, da im predsjedja, predsjedao im je sarajevski nadbiskup dr I. Ev. Sarić. Nakon konferencija bit će za javnost izdan komunkaj, u kojemu će biti ukratko istaknuto sve ono, što je na konferencijama zaključeno.

SASTANAK U FARKASICU. U Farkasiciu blizu Siska 21. t. mj. sastali su se kod župnika Ante Irgolića šefovi SDK i UO

nost i svoju budućnost. I mi, ako želimo otjerati mirak i ostvariti veliko djelo hrvatske narodne obnove, moramo znati, da nam bolje dane, novi život ne će nitko pokloniti. Radom, dugim i ustrajnim radom, stvaraju se velika djela! I mi ne ćemo biti generacija fatalizma i čekanja, pokloneje mirovanja i plandovanja. Mi znamo, da molitva Tvorcu, rad i borba čine temelj svakoga napretka i pojedinaca i naroda.

I došli smo pred svoj narod i omladinu našu sa programom molitve, rada i borbe. A upozorili smo ih, da Hrvatska naša nije samo u pjesmama i osjećajima ljubavi naše, da ona nije samo ni u historijskim pravima, u tvrdoći našega otpora i u upornosti zahtijevanja naših prava i naših očekivanja. Naša Hrvatska je u našoj vrijednosti, našoj snazi i našoj sposobnosti za životno stvaralaštvo. I kakogod su nam svete stare pravice majke Hrvatske, tako nam je i živa vjera, da ćemo imati samo ono i onoliko, koliko ćemo vrijediti, znati i moći. I rekli smo sebi i hrvatskoj omladini:

Mi hoćemo raditi za Boga i Hrvatsku.

Mi nećemo da budemo pokoljenje osjećajnih patriota, nego pokoljenje narodnih idealista, radnika i boraca.

Mi nećemo da budemo pokoljenje, koje će nad povrijeđenim pravima uz zgrčene pesti plakati i prosvjedovati, nego pokoljenje, koje će uprti snage duha i snage

gg. dr Maček, Lj. Davidović, J. Jovanović i M. Trifunović (kao zamjenik g. A. Stanojevića) te predstavnici HSS ing. Košutić i D. Kemfelja, SDS V. Wilder i S. Kosanović, demokrata M. Grol i B. Vlajić radikala dr L. Marković i K. Miletić, zemljoradnika dr M. Gavrilović i M. Tujanjanin. Na sastanku pretresla se politička situacija i izneseni su pogledi na dalju akciju.

ZDRAVLJE DRA BAUERA. Zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr A. Bauer sad se osjeća dosta dobro. Skoro svakoga dana izveze se u okolice Zagrebu. Izlazi čak i bez posebne pratnje.

POLITIČKI POLOŽAJ — prema „Obzoru“ od 27. t. mj. — ostaje obilježen trima različitim gledištima na aktuelne političke probleme. Jedno gledište zastupa SDK i UO, drugo JRZ, a treće JNS. U znaku ovih triju različitih gledišta razvijat će se politički događaji, pak će vjerovatno već skoro budućnost pokazati, što se novoga može očekivati u odnosima između Srba, Hrvata i Slovenaca.

BLAGOSLOV KRIPTE MAJKE BOŽJE LURDSKE U ZAGREBU i posveta glavnog oltara obavljena su u nedjelju 24. t. mj. na vrlo svečani način. Oltar je djelo arhitekta prof. J. Plečnika, koji je izradio i nacrt za ovu velebnu baziliku naših franjevac Provincije Presv. Otkupitelja. Blagoslov kripte i posvetu novog oltara obavio je nadbiskup-koadjutor preuzv. dr A. Stepinac. Ovoj crkvenoj svečanosti prisustvovali su i brojni biskupi, koji su se u Zagrebu našli povodom bisk. konferencija.

Naši dopisi

Skradin

SVEČANO KRIZARSKO PRIMANJE Osvanuo je željno očekivani dan 10. t. mj. Oblaci, koji su pređašnjih dana zasjenjivali plavo nebo, iščezose, a sunce je ponovno dalo novi život jenskim danima. Sa crkvenog zvonika čuje se brujanje zvona; znak je nekoga slavlja. Osam sati kuca. Crkva je puna vjernika i nestrpljivo čeka dolazak Kristovih pionira.

Najdomom se rastvorile crkvena vrata, kroz koja ude križarska omladina sa svojim barjacima da stupi pred oltar Gospodnji i obeća raspetom Kristu, da će pod sjenom Njegovoga križa ostati do vijeka. Divno je bilo gledati četu idealnih mladića, djevojčica i djece, kako vesela, ali ozbiljna, lica ide do nogu Vječnog Učitelja. To je omladina, koja je očeličila svoj značaj prema svojoj križarskoj lozinci: Euharistija, Žrtva, Apostolat.

Svečanost je započela. Duhovni vođa vlč. don J. Arnerić kratkim govorom osvijetlio je ideale, za koje se oni bore, i pozvao ih, da ustraju u borbi, jer što je veća borba, to je veća i nagrada i slava. Nakon toga počeo je obred primanja. Mla-

dež je uzbuđena od radosti. Na upit, da li će biti junaci: Euharistije, Žrtve i Apostolata, čuje se gromki: Hoćemo! Napokon pružiše svoju desnicu na križarski barjak govoreći s ponosom i križarskom vedrinom: „U vjernosti neka mi Bog pomogne!“

Kad je svršio obred primanja članova i članica, započeo je obred primanja Malih Križara i Malih Križarica. Vjernici su s velikim interesom pratili čitavu svečanost, a suze na očima su dokazom njihova zadovoljstva, jer vide cvijet omladine, koji je zaljubljen kišom milosti iz Kristovih rana, koji će dati plod novoga Božjeg naraštaja, na kojemu će se graditi obnovljena kršćanska obitelj i blagoslovljena Hrvatska.

Pošto je završen obred, zapjevali su „Do nebesa“. Iza toga slijedila je sv. Misa, koju je otслужи presvij. opat don Stjepan Poljak. Preko Mise održao je govor, u kojemu je pozvao Križare, da budu vjerni vojnici Krista Kralja, a nakon toga lijepo protumačio križarsku lozinku. — Na koru je pjevao dvoglasni zbor misne pjesme uz pratnju orgulja, na kojima je svirala gospođa Lotte Regehart iz Beča.

Svečanost je završila, a Križari i Križarice su sretni, što su doživjeli ovaj dan. Sada su vidno svima pokazali, za kakva se načela bore, i tako mnogima otvorili oči. Dokazali su, da križarstvo nije nikakva politika, i time posvjedočili riječi političkog vode hrvatskog naroda dra V. Mačeka, da je to organizacija koja se bori za Boga i sretnu Božju Hrvatsku.

Današnja svečanost je pokazala Skradinu, da je jači duh križarstva negoli su podle laži i neumjesne agitacije protiv križarstva.

Žirje

MISIJE

Prošli tjedan kod nas su bile održane sv. Misijske, a održali su ih vlč. gg. don Ivo Grgurev, župnik Primoštena, i don Mate Luketa, župnik Vođča.

Iako oba mladi u svećeničkoj službi, pokazali su svoju veliku spremnost i za misijski rad. Njihove gorljive propovijedi, bogate slikama i potresnim primjerima, morale su djelovati i na najokorjelije srce. Osobito treba istaknuti dirljivi govor o smrti na groblju za tih i tajnstvenih mjesечеve noći. Govornikovo je razlaganje na koncu popratilo turoban glas mrtvačkoga zvona sa obližnje župske crkve, kao opomena svima onima, koji se nalaze u sjeni smrtnoga grijeha.

Prilikom ispovijedanja dijelile su se svete sličice, koje će pokornike još dugo sjećati na ono što je najvažnije: spasiti dušu svoju!

Naaati se, da će rad i trud Božjih svećenika, koji su se znojili bez ikakve materijalne nagrade, uroditi obilatim plodom.

Svoj k svome!

Odlikovana Tvornica Voštanih Svijeća
VLADIMIRA KULIĆA — NASLJEDNICI
ŠIBENIK

Svoj k svome!

zoravog, sredenog, smišljenog i ustrajnog rada. Da bismo u pouzdanju u Boga molitvom, radom i borbom ostvarili ideale svoje sreće i sreće svoje Domovine.

Da, braćo, mi smo dali signal za novo hrvatsko pokoljenje, koje se ozbiljno dalo na posao, dugi i teški, na stvaranje novih pozitivnih elemenata u našoj narodnoj duši. Ti su elementi u buđenju smisla za mirni i tih rad, za solidnost, za konstruktivnost, a posebno za disciplinu i socijalnost.

I u časovima, kada se u zaglušnom toku života oko nas zamračio svaki smisao za vrijednost čovjeka, i počelo se vjerovati u moć mehaničkih sila, mi smo pred omladinu našu došli sa daljnom istinom: da uspješno raditi i boriti se za dobro čovjeka, bližnjega i Domovine mogu samo ljudi na svom mjestu. Hoćemo čovjeka, najprije čovjeka, i kada imamo čovjeka, imamo sve. Čovjeka na svom mjestu.

I Križarstvo dovikuje Hrvatskom narodu sa brda visokog, na koje se je uspelo u svojim borbama i pregaranjima:

Sudbina naša bit će onakova, kakvi će biti oni, koji dolaze.

Križarstvo sklupa ruke pred Gospodom Bogom našim i moli Ga, da ti, koji dolaze, budu ljudi vjere i poštenja, staroga hrvatskog poštenja i vjere naše katoličke. Onoga poštenja i one vjere, za koju je Hrvat živio, kada je branio svoje, tuđe poštivo, pošteno živio i u znoj svoj kruh zaradivao, kada su familije bile svetinja, a djeca po-

klonstvo najljepše i najvrednije, kad se sa Bogom sve počinjalo i svršavalo. To je ona stara herojska Hrvatska, koja je bila nepobjedljiva, jer je počivala na Bogu, vjeri i poštenju. I mi hoćemo u našoj borbi za Boga i Hrvatsku najprije i prije svega čovjeka vjere i poštenja. I ne će nas nitko luvjeriti, da će nama stvoriti bolje dane mekušci, koji su radi sebe napustili zakon Božji, makar se koliko patriotski tukli u prsa. Tko ne pozna Boga, ne će poznati ni Domovine. Tko se nije očeličio u vjernosti, ne može biti vjeran. Tko bježi od odgovornosti pred Tvorcem svojim, taj će pobjeći od odgovornosti za svoga bližnjega, svoj kraj, svoje mjesto i svoju Domovinu. Nema tu kompromisa, tu nema frazerstva. Ili jesmo ili nismo. I mi dolazimo pred Hrvatski narod i hrvatsku omladinu sa otvorenim: Tko neće Boga u sebi, svom domu i životu svoga naroda, taj ne će ni sretne Domovine. Taj je farizej, komu je domovinska ljubav roba za eskompt na burzi dnevnog trgovinstva. I tko u Hrvatskoj neće Boga, taj služi svijesno ili nesvijesno demonima zla, koji vrebaju na naše živote i našu budućnost. Taj je rob zaraze, koju je stvorila plaćenička štampa i književnost, lože i jevrejstvo, pokvarena inteligencija i plutokracija iz loža bilo koga velikog Orijenta. A omladina je zvana, da raščisti stare račune i da svakom rekne, koliko važi i koliko vrijedi.

(Svršit će se.)

Život Šibenika

KRIST KRALJ. Po naredbi sadaš sv. Oca Pape svake godine u zadnju mjeseca listopada slavi se blagdan Kralja. I ove godine u nedjelju 3. t. mj. cijeli katolički svijet na najsvet način proslaviće ovaj novi, svečani i smeni blagdan. I naš grad dostojno će slaviti blagdan Krista Kralja. U katedri biće ujutro u 6 s. župska sv. Misa. U 8, i 9 s. tih sv. Mise. U 11 s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. U ostalim crkvama biće red službe B kad i u ostale nedjelje. — Uvečer s. biće u katedrali listopadska pobožna propovijed preuzv. biskupa za propovijedi preuzv. biskupa pred izloz Svetotajstvom predmolice posvećenu mo presv. Srcu Isusovu.

SVA DRUŠTVA KATOLICKE AI JE u nedjelju 31. t. mj. na blagdan Kralja, koji je istodobno i blagdan Akcije, imaće zajedničku sv. Misu i pričest u 7 s. ujutro u katedrali. Sakuplj biće u Kat. Domu u 6 1/2 s. ujutro. Izvansjka proslava biće slijedeće nedj

SLUŽBA BOŽJA NA SVE SVET MRTVI DAN: Katedrala sv. J. va: Svi Sveti: U 6 s. župska sv. M U 7, 8 i 9 s. tih sv. Mise. U 10 1/2 s. pontifikal i propovijed preuzv. biskupa. poone u 3 s. svečana Večernja. U 3/4 stolni kaptol zajedno s ostalim svećenst polazi na groblje. Na povratku s gro pjevaće se Večernja mrtvih. U 6 s. listo ska pobožnost. Mrtvi dan: Tih sv. M od 5 s. pa dalje. U 11 s. pontifikalna misa preuzv. biskupa i odriješene. Uv u 6 s. zaključak listopadske pobožnosti. Dolačka župska crkva: Svi Sveti: 7 1/2 s. župska sv. Misa. Popodne u 2 Večernja za mrtve s blagoslovom. M dan: Pjevana sv. Misa u 5 s. Zatim a onaa opet pjevana. Uvečer u 5 s. goslov s Presvetim. — Varoška žups crkva: Svi Sveti: U 6 s. tih sv. M a u 10 s. pjevana. Popodne u 6 s. černja za mrtve. — Mrtvi dan: U 5 pjevana sv. Misa. — Nova Crkva: Sveti: Pjevana sv. Misa u 8 s. Popodne 2 1/2 s. Večernja mrtvih. Mrtvi dan: Pjev sv. Misa u 6 s., a zatim dvije tih sv. se. — Sv. Ivan: Svi Sveti: Pjevana Misa u 7 s. Popodne u 2 s. Večer mrtvih. Mrtvi dan: Pjevana sv. Misa u 5 1/2 s. — Sv. Duh: Svi Sveti: Pjev sv. Misa u 6 1/2 s. Popodne u 1 1/2 s. Več nja mrtvih. Mrtvi dan: Pjevana sv. M u 5 s. — Sv. Nikola: Na Sve sv biće pjevana sv. Misa u 8 s., a na M dan u 7 s.

PROCESIJA NA GROBLJE. Kako već u prošlom broju javljeno, ponovno stavlja na znanje vjernicima, da će o godine po prvi put, na Sve Svete popoc krenuti iz katedrale žalobna procesija groblje sv. Ane. U 3 1/2 s. popodne kren će iz katedrale stolni kaptol procesiona s ostalim svećenstvom na groblje sv. A Na groblju će gradski župnik preč. d Ante Sare održati prigodnu propovij o mrtvima; hrvatska glazba otvirat jedan aždobni marš, a „Kolo“ otpjev jednu tuazljku. Zatim će prepozit stolnc kaptola presvij. Mons. Pian dati odrje nje svim vjernim mrtvima, koji u Gospodi počivaju.

NEĆE BITI SV. MISE NA GROBLJU u srijedu 3. XI. t. g. — kao što je b dosada običaj — već će ona biti toga isto dana u katedrali u 9 s. ujutro.

POTPUNI OPROST ZA SVOJE M TVE mogu dobiti toliko puta svi vjerni ispovjedeni i pričesćeni, koliko puta poho jednu crkvu, i u istoj svaki put izmo barem 6 Očenaša, Zdravo Marijo i Sla Ocu, i to za vrijeme od podneva Svi Svetih pa do pola noći Mrtvoga dana.

ZADUSNICE ZA PK. FRA KRST BELAMARICA održane su u prošli četv tak u samostanskoj crkvi sv. Lovre. Z dušnice je pjevao sinovac pokojnika vl don Vinko Belamarić. Zadušnjicima je p sustvovala brojna rodbina, redovnici, prij telji i štovaoći pokojnikovi.

U FOND NASEGA LISTA darovao g. Zdravko Belamarić Din 10. — Da poč ste uspomenu pk. Fra Krste Bela marića: Don Frane Antunović (Zemnik) Din 20 i don Ante Radić Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA „ZIVOGA SV JETLA“ javljam, da je nakana klanjanja z slijedeći tjedan (od 1.—7. XI.): da Kri stovo kraljevstvo istine i živo ta, posvećenja i milosti, prav de i ljubavi čim prije zavlad čitavim svijetom — Don Ante Radić